5 Banĭ în România.-10 Banĭ în străinătate

8 PAGINI

Anul XXXI.- No.150.-Lunĭ 3 Iunie 1913

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ ȘTIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

ABONAMENTE

ROMÂNIA		STRĂINĂTATE
Leĭ		Leĭ
4.65	3 lunĭ	10.-
9.15	6 lunĭ	20.-
18.—	Un an	40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp 7 Banĭ 50
Idem pag. IV " 35
Inserțiĭ și reclame 3,50 linia
Anunciurĭ saŭ informațiunĭ mortuare după mărime dela 60-150 leĭ

Redacția și Administrația: 11, str. Brezoianu 11
— București —

I C G

Jubileul de 25 anĭ de domnie

a împăratuluĭ Germaniei

IMPĂRATUL WILHELM, după o fotografie recentă

București, 1 Iunie 1913

Apărarea țării și viața publică

—oxo—

In preocupările de situația externă, tot nelămurită încă, s'a dat de veste, cum se știe, că uzul de marile credite cerute la noĭ în timpul din urmă și în parte chiar încuviințate după toate formele, se va amâna... Totul trebuie rezervat pentru a se face față necesităților apărăriĭ naționale, carĭ în tot momentul pot să reclame nouĭ și încordate sforțărĭ din partea noastră.

Toată lumea a înțeles logica și îndreptățirea acesteĭ judecățĭ. Totuși, sunt și necesitățĭ carĭ, fără a *primà* propriu zis asupra celor ale apărăriĭ naționale, n'aŭ să fie neglijate, parte fiindcă *e cu neputință* ca să fie neglijate, parte pentru că necesitățile inexorabile ale apărăriĭ nu merg până acolo în cât să fie numaĭ de cât nevoie de o strângere atât de desăvârșită a băerilor pungiĭ Statuluĭ.

Mașinăria Statuluĭ nu poate să înceteze de a funcționa,—iată decĭ aicĭ cheltuelĭ carĭ, deși poate în parte vor putea fi reduse, în *cea maĭ mare* parte a lor însă vor continua să se impună. Nu e nicĭ un rău, și n'are să fie nicĭ o strângere pentru Stat. — Dar, am putea oare să punem pe o treaptă inferioară niște necesitățĭ, cum sunt de pildă acelea privitoare la viața economică sau la viața sufletească a poporuluĭ?

Numaĭ atuncea când am fi cu adevărat cu cuțitul la gât, când orĭce ban și orĭ-ce jerfă n'ar fi prea mult pentru interesele apărăriĭ, — numaĭ atuncĭ ar fi de înțeles ca să se întrerupă, — și atuncĭ chiar numaĭ pentru puțin timp, — orĭ-ce altfel de activitate publică. Dar când acest lucru nu este absolut necesar orĭ indispensabil, atuncĭ cu atât maĭ mult o țară va trebui să-și facă o mândrie și o glorie din faptul că nu va lăsa să înceteze, pe orĭ-ce teren, activitatea viețeĭ publice.

Va să zică: Dacă vom avea nevoie urgentă de jertfe pentru ca să putem asigura o cât maĭ lesnicioasă și avantagioasă desfacere a produselor noastre agricole saŭ industriale, le vom face. Și nu ne vom da îndărăt, de asemenea, de la lucrarea atât de neapărată și întețitoare de a merge înainte spre completarea învățământuluĭ nostru popular.

Aceste necesitățĭ, a căror însemnătate nu poate și nu trebuie să fie puse cu nimica maĭ prejos de cât acelea ale gospodărieĭ curente a Statuluĭ, nu vor trebui neglijate, dintr'un esces, poate, de prudență în ce privește trebuințele apărăriĭ. Și trebuie să spunem acest lucru cu atât maĭ mult, cu cât firea omenească, se știe aplecată prea adesea spre exagerare, fie într'o direcție fie într'alta.

DIN CARLSBAD

VIZITATORI DIN ROMANIA

Vremea permanent senină și călduroasă a făcut ca numărul vizitatorilor să crească repede. Lume multă face coadă la isvoare, — lume multă și elegantă pe stradele principale.

Toate parcurile sunt pline.

O expoziție de tablourĭ vechĭ și nouĭ se găsește la museul de arte și industriĭ de curând construit. Concerte la „Imperial", la Pupp, la Savog, la Stadtpark la Schönbrunn, ca să nu maĭ vorbesc de cunoscutele concerte simfonice de la Poshorf. La teatru a fost din nou angajat celebrul prim tenor *W. Grave*, de la opera din Lipsca.

Românii aŭ început a sosi în număr mare; dar până azĭ provincia și în deosebĭ Moldova e în majoritate.

Dintre vizitatoriĭ românĭ putem cita pe: D. Al. Iliescu, senator de Olt, venit din Paris; d-na general Băicoianu, d-na Maria Bracov, d. Oscar Briol jurnalist, d. și d-na Zwoelfer. Abr. Șapira, d-na S. Speer, d-na Marie Patac cu copila, d. Ed. Ghica, d. H. Faibovicĭ, d-na Sevastia Hagi Moscu, d-na Slăvescu, d-na Angela Alexandrescu, d-na Zoe Golescu, d-na Sofie Pauker, d. Pandele Calavreso cu soția, d-ra A. Walter, d-niĭ Angelescu etc. toțĭ din *Bucureștĭ*.

D-na Eug. Baldovin, d. M. Grossmann, d. L. Wurmbrand, (Pașcanĭ) din *Iașĭ*.

D. Roseti (Hancea) cu soția, d. căpitan Geilăv cu soția, d. C. Codrescu, dr. Serfil, farmacist, d. Vogel arendaș, d. B. Spodheim, d. S. Taube, d. S. Horovitz cu soția, d-ra Luisa Abramovicĭ, d. L. Goldstein, d-na Silberman, d. Abr. Zaharia, d. Fr. Bacalu, din *Botoșanĭ*.

D. Negropontes din *Mărășeștĭ*.

D. inginer Codrescu din Periș, d. și d-na M. Bring, d. I. Bring, d. I. Hirseb, d. și d-na Menașe Silberman, din *Roman*.

D. Lazăr Cristea proprietar *Bârlad*.

Mitropolitul Repto din *Cernăuțĭ*.

D. S. Samueli, bancher din *Ploeștĭ*.

D. Max Haidușca, d-na Kohn din *Craiova*.

D. Papavarna, d. Heilpern, dr. Benenatos din *Galațĭ*.

D. P. Graf., d. Ilariu Isvoranu. Take Băbeanu din *T.-Severin*.

D. Damianovicĭ din *Mihălășanĭ*.

D. H. Petrescu cu soția, din *Giurgiu*.

D. Florea Ștefan *Focșanĭ*.

D. și d-na Stein, d-na Isvoranu din *Tg.-Neamț*.

D. și d-na Maravia, d. Nicolau din *Constanța*.

M. C.

—oxo—

Știri din Silistra

Prepătirĭ pentru primirea comisiunilor de delimitarea frontiereĭ

Călărași, 31 Maĭ.

Prefectura județuluĭ Rusciuk a încunoștiințat subprefectura din Silistra că în cursul săptămâneĭ ce vine va sosi în localitate ambele comisiunĭ română și bulgară delegate cu delimitarea noueĭ frontiere.

In acest scop s'a dispus ca toate camerile hoteluluĭ Orient, *singurul hotel maĭ de condiție din Silistra, să se rețină din vreme pentru membriĭ delegațĭ, și să fie din nou amenajate. S'a și început azĭ preparativele.*

SITUATIUNEA EXTERNĂ

Evitarea probabilă a războiuluĭ

— România amână mobilizarea. — Telegrama Țaruluĭ către aliațĭ. — Succesul Rusieĭ. —

Noriĭ carĭ întunecaŭ orizontul s'aŭ risipit aproape, grație unuĭ vânt rece venit de la Nord.

Vânturile de la Nord nu sunt întotdeauna binefăcătoare: ele prevestesc frigurile și grozăviile ierneĭ. De data aceasta vântul de la Nord a adus speranța binefăcătoare a păceĭ generale.

In articolele noastre precedente arătam hotărârea Românieĭ de a avea o atitudine energică în cazul când aliații de erĭ ar fi reaprins focul în Balcanĭ și afirmam că vom mobiliza imediat.

Astăzĭ putem face o indiscrețiune maĭ mult.

ASTFEL ȘTIM POZITIV CA GUVERNUL HOTARASE CHEMAREA REZERVELOR DIN CORPURILE I, AL II-lea ȘI AL III-lea DE ARMATA ȘI CA ACEASTA MASURA ERA SA SE ADUCA LA INDEPLINIRE CHIAR PE ZIUA DE IERI, ACEASTA IN URMA UNEI COMUNICARI FACUTE DIN CONSTANȚA DE M. S. REGELE.

Când s'a cunoscut însă telegrama Țaruluĭ Rusieĭ către Suveraniĭ Serbieĭ și Bulgarieĭ, guvernul român, văzând, în acest demers energic al Țaruluĭ, o mare probabilitate că evenimentele se vor desfășura în pace, a hotărât SA AMANE MASURILE CARI ERAU SA FIE LUATE.

GUVERNUL ARE NADEJDEA CA DIFERENDUL DINTRE FOSTII ALIATI SE VA TERMINA IN PACE ȘI CA ASTFEL ROMANIA NU VA FI NEVOITA SA IA NICI O ALTA MASURA.

*

Telegrama Țaruluĭ este astăzĭ obiectul de discuțiune.

Firește că nu scapă nimănuia faptul că energia cu care se exprimă Țarul în telegrama trimisă, trebue să fie foarte dezagreabilă și pentru Bulgaria și pentru Serbia, poate maĭ mult pentru Bulgaria decât pentru Serbia, fiindcă Bulgaria este aceea care n'a maĭ voit să se ție de propunerea ca diferendul să fie discutat în conferința primilor miniștriĭ aĭ Statelor balcanice, la Salonic.

Cu toate acestea pe aceĭ cunoscătorĭ în politică, tonul telegrameĭ țaruluĭ, nu-ĭ miră de loc.

Intr'adevăr, aliațiĭ îmbătațĭ de victoriile lor, uitase cu totul că aceste victoriĭ nu se datoraŭ numaĭ lor, ci, maĭ mult poate de cât lor, sprijinuluĭ Rusieĭ și opiniuneĭ publice europene. In această pierdere a mințiĭ vecinĭĭ noștri de la Sud, sfârșiră prin a pierde cu totul simțul realitățeĭ disprețuind bunul simț.

Și această stare îngrijitoare s'a manifestat în diferite rândurĭ.

Așa, la început Serbia în chestia Adriaticeĭ, când a trebuit să fie adusă la simțul realitățeĭ printr'o presiune desigur neplăcută. A venit apoĭ rândul Muntenegruluĭ, care maĭ mult decât Serbia, își închipuise că prin încăpățânare era în drept să pue foc Europeĭ. Acum în urmă a venit și rândul Bulgarieĭ, care întrecându-șĭ frațiĭ eĭ aliațĭ, voia să încerce cu inima ușoară un războĭ pe care Țarul Rusieĭ îl califică în telegrama sa de criminal.

Firește, aceste interminabile îndrăznelĭ, carĭ produceaŭ în toată Europa o stare de turburare și de nesiguranță și amenințaŭ pacea generală, nu puteaŭ lăsa pe nimenĭ indiferent.

Puterile europene aŭ încercat întâĭ mijloacele politicoase și nu e vina nimănuĭ dacă balcaniciĭ aŭ dat dovezĭ că nu pricep mijloacele politicoase și că pentru eĭ n'aŭ eficacitate de cât amenințările draștice. Atât maĭ rău pentru ceĭ carĭ n'aŭ știut să înțeleagă și atât maĭ bine pentru aceĭ carĭ n'aŭ așteptat amenințările nimănuĭ ca să-șĭ dea seama de ce e posibil și de ce nu e posibil.

Evident că pentru învingătoriĭ de la Lule Burgas, telegrama țaruluĭ este cel puțin neplăcută. Dar, pacea lumeĭ și interesele civilizațieĭ atârnă maĭ greŭ în cumpănă de cât grija excesivă pentru susceptibilitățile orĭ cuĭ.

*

Se vor supune oare Serbia și Bulgaria cerereĭ țaruluĭ? Maĭ sunt încă uniĭ carĭ, din cauza precedentelor balcanice, își impun ca o rezervă această întrebare.

Firește nimenĭ nu poate da un răspuns precis. Este însă de presupus că da, căcĭ altmintelĭ o demonstrație navală a Rusieĭ în apele Varneĭ ar fi iminentă. Regele Bulgarieĭ nu poate fi de cât mulțumit că a intervenit această telegramă, grație căreia se putea astâmpăra nebunia acelora carĭ îl împingeaŭ la un războĭ pe care El însușĭ l-a calificat de fraticid.

I. Fermo.

—oxo—

SERVICIUL TELEGRAFIC al ziaruluĭ „Universul"

CONFLICTUL DINTRE ELEVII RUTENI ȘI POLONI DIN LEMBERG

Lemberg, 31. — *Eleviĭ polonĭ aĭ școaleĭ normale de aicĭ aŭ rupt orĭ ce legătură cu eleviĭ rutenĭ, pentru că aceștia ar fi asasinat pe un profesor polon al școaleĭ.*

Eĭ refuză să maĭ ia masa în internatul școaleĭ cu ruteniĭ.

La început se plănuise a se cere cursurĭ polone și rutene paralele; acest plan a fost însă abandonat și s'a hotărât ca la redeschiderea școaleĭ să se opreească intrarea elevilor rutenĭ.

Cadavrul profesoruluĭ a fost zi și noapte păzit de elevĭĭ polonezĭ, căcĭ se svonise că eleviĭ rutenĭ plănuesc să fure mortul spre a-l îngropa în secret.

Inmormântarea a avut loc azĭ după masă cu pompă, fără să se înregistreze vre-un incident.

DIN CAMERA UNGARA

Budapesta, 31. — In ședința de azĭ a Camereĭ a fost ca președinte, în locul luĭ Tisza, Paul Böthi.

In ședință a fost reprezentat numaĭ partidul național al munceĭ.

*

Budapesta, 31. — Președintele Beoethy, mulțumind pentru alegerea făcută în persoana sa, face elogiul predecesoruluĭ săŭ Tisza și deplânge antagonismul dintre partide care face cu neputință funcționarea normală a parlamentarismuluĭ regulat, tocmaĭ în momentul în care grave cestiunĭ interne și externe așteaptă o soluțiune, în care se zăresc simptome neliniștitoare înăuntrul granițelor saŭ la granița meridională unde s'aŭ desfășurat evenimente carĭ aŭ dat naștere la noĭ forțe, aspirațiunĭ și trebuințe naționale. Dacă din lipsa de unire nu am putea să facem să valoreze forța noastră, marĭ schimbărĭ s'ar desfășura în afară de noĭ și poate spre marea noastră pagubă; distrugerea parlamentarismuluĭ ar fi pentru noĭ o ruină.

HOLERA INTRE TRUPELE BULGARE

Salonic, 31. — *Din cauza numeroaselor cazurĭ de holeră de la Doiran, Cavala și Serres pe linia ocupată de trupele bulgare, guvernul grec a luat măsurĭ contra întindereĭ epidemieĭ. O zonă sanitară s'a stabilit între trupele greceștĭ și bulgăreștĭ dispunându-se o carantină de 5 zile pentru proveniențele bulgare.*

Pe linia Salonic-Serres s'a înființat un lazaret.

DESVOLTAREA FLOTEI AUSTRO-UNGARE

Viena, 31. — Comandamentul marineĭ pregătește un proect al desvoltăreĭ floteĭ, care va fi supus delegațiilor din anul 1915.

In acest proiect se pune mare preț pe desvoltarea floteĭ dreadnoughturilor, carĭ toate vor fi de câte 241.000 tone.

CRIZA DIN BALCANI

RAZBOIUL A FOST EVITAT

— Rezultatul intervențieĭ Țaruluĭ —

Viena, 31. — „Sudslavische Corespondenz" află din Sofia: In cercurile bine informate domnește părerea că criza a intrat într'o fază decisivă.

Telegrama țaruluĭ către regele Petru a avut la Belgrad influența așteptată.

Serbia e gata acum să recunoască tratatul și să accepte arbitrajul. In asemenea împrejurărĭ, ministrul Serbieĭ la Sofia, Spalaikovicĭ nu va maĭ preda nota anunțată în chestia revizuireĭ tratatuluĭ și va conferi azĭ cu Daneff.

Ziarul luĭ Daneff, „Bulgaria" accentuează că situația s'a îmbunătățit și că în raporturile cu Serbia a intervenit o întorsătură favorabilă.

Ministrul de finanțe Theodoroff a făcut de asemenĭ declarațiĭ optimiste, spunând că e convins că Serbia va respecta tratatul și că răsboiul poate fi considerat ca evitat.

In cercurile diplomatice se afirmă că înainte de a se trimite telegrama țaruluĭ, Rusia a pus condițiunea la Sofia ca Bulgaria să accepte bazele, propuse de diplomația rusă, pentru menținerea alianțeĭ balcanice.

Sub aceste condițiunĭ, Rusia a intervenit ca Serbia să respecte tratatul și guvernul sârb va avea posibilitatea să cedeze.

Față de părerea generală că Rusia a intervenit în favoarea Bulgarieĭ, situația partiduluĭ rusofil din Bulgaria se întărește și se crede că acum Daneff va reuși să formeze cu maĭ multă ușurință cabinetul.

OPINIA TRIPLEI INȚELEGERI ASUPRA SITUAȚIEI

Petersburg, 31. — Ministrul de externe Sassonow a citit în consiliul de miniștri de erĭ nota prin care se face cunoscută opinia tripleĭ înțelegerĭ asupra situațieĭ din Balcanĭ.

CONDIȚIUNILE BULGARIEI PENTRU A DEMOBILIZA

Sofia, 31. — **După informațiunile primite de ziarul „Vecerna Posta", Bulgaria s'a declarat gata a demobiliza, dacă se vor respecta următoarele condițiunĭ:**

1) Să i se acorde garanțiĭ suficiente că odată cu Bulgaria, vor demobiliza și Serbia și Grecia.

2) Pe teritoriile ocupate, în litigiu, să fie trimise trupe bulgare și sârbe în număr egal, dar foarte restrâns, carĭ vor îndeplini administrația de comun acord până la tranșarea diferenduluĭ.

3) Obligația că Serbia va evacua în cel maĭ scurt timp posibil aceste teritoriĭ.

4) Anularea alianțeĭ militare greco-sârbeștĭ.

*

Sofia, 31. — Știrea privitoare la propunerea sârbă de demobilizare a fost primită în mod favorabil aci. Din loc competinte se declară că Bulgaria vrea să arate și ea că este pacifică și că prin urmare s'ar putea primi propunerea cu condițiune ca Serbia să consimtă la un condominium militar provizoriu peste toate teritoriile ocupate de trupele sârbe, situate și în afară de zona contestată. Acest condominiu ar rămâne în vigoare până la arbitragiul definitiv al țaruluĭ.

ȘEDINȚA SCUPȘTINEI

Belgrad, 31. — Ședința de azĭ a Scupștineĭ a fost așteptată cu mare încordare, căcĭ se aștepta răspunsul luĭ Pasici la interpelarea opozițieĭ, referitoare la conflictul cu Bulgaria.

Pasici luând cuvântul înaintea ordineĭ de zi a făcut o declarație scurtă, spunând că guvernul va fi nevoit să-șĭ schimbe întru câtva — cu aprobarea Scupștineĭ—atitudinea de până acum.

A urmat o scurtă discuție, în cursul căreia Pasici a declarat, că dacă Scupștina va dezavua atitudinea guvernuluĭ, e gată să sufere consecințele.

In tot timpul Pasicĭ părea vesel și încrezător.

Se crede că Serbia a obținut asigurărĭ din partea Rusieĭ că conflictul nu va fi aplanat în detrimentul intereselor sârbeștĭ.

NEMULȚUMIREA DIN OPINIA PUBLICA SARBA

Belgrad, 31. — Intorsătura pe care a luat-o criza în defavoarea Serbieĭ și pregătirile cabinetuluĭ de a ceda, aŭ produs nemulțumirĭ în opinia publică.

Dacă dorința de războĭ manifestată în ultimul timp nu era chiar sinceră de cât numaĭ în sânul armateĭ, întorsătura ce a luat-o criza a provocat totușĭ mare desiluzie, de oare ce e în afară de orĭ ce îndoială acum că guvernul Pasicĭ va da înapoĭ pe toată linia.

RASPUNSUL REGELUI FERDINAND LA TELEGRAMA ȚARULUI

Sofia, 31. — Regele Ferdinand a răspuns la telegrama împăratuluĭ Rusieĭ că are deplină încredere în arbitrajul cerut de guvernul săŭ și în dreptatea Țaruluĭ la rezolvirea chestieĭ macedonene.

NOUI LUPTE INTRE BULGARI, GRECI ȘI SARBI

Londra, 31. — **„Daily Telegraph" află din Macedonia că bulgariĭ aŭ încercat Marțĭ să alunge trupele greceștĭ și sârbeștĭ din punctele unde cele două armate aliate se puteaŭ uni. Atacul bulgarilor a eșuat însă față de rezistența grecilor și a sârbilor.**

Miercurĭ lupta a continuat.

Statul major sârb s'a dus la locul lupteĭ.

FORMAREA CABINETULUI DANEFF

Sofia, 31. — Ministerul Daneff poate fi considerat ca format, dar constituirea luĭ nu se va face de cât poimâine.

— In ce privește planul de demobilizare propus de Serbia, se comunică din loc competinte următoarele:

E ciudat că Serbia care a început întâĭ cu adunarea trupelor la graniță, vede un pericol pentru pace în concentrarea trupelor bulgare.

Dacă grija Serbieĭ e sinceră, atuncĭ să facă întâĭ ceva pentru realizarea tratatuluĭ de alianță și să se pronunțe în chestia arbitrajuluĭ. Cu toate acestea vom primi propunerea Serbieĭ sub anumite condițiunĭ.

*

Sofia, 31. — Se crede că guvernul Daneff va fi format 5 adepțĭ aĭ luĭ Ghesoff și 4 aĭ luĭ Daneff.

*

Sofia, 31. — Cabinetul va fi constituit astă-seară saŭ mâine cel maĭ târziŭ din cele două partide acum la putere, sub președinția d-luĭ Daneff, cu păstrarea miniștrilor actualĭ, afară de douĭ.

RASPUNSUL SERBIEI LA DEMERSUL PUTERILOR

Belgrad, 31. — *Biuroul preseĭ află că azĭ la orele 11 dim. reprezentanțiĭ marilor Puterĭ aŭ declart președinteluĭ de consiliu, că guvernele lor s'aŭ pus de acord spre a exprima Serbieĭ și Bulgarieĭ dorința lor de a vedea regulându-se pe cale pacifică litigiul ce există între statele aliate și că în acest scop cele două state să procedeze la demobilizare.*

D. Pașicĭ a respuns în modul următor: Guvernul regal al Serbieĭ, în dorința de a se servi de mijloacele pacifice, în toate cestiunile ce separă pe aliațĭ, a supus deja guvernuluĭ regal bulgar o notă în care dă expresiune speranțeĭ că se va opri de îndată or ce concentrare a armateĭ bulgare la granița sârbă și propune ca de ambele părțĭ, de îndată și în acelașĭ timp, să se reducă la un sfert efectivul armatelor, ceeace și de către alianță și de întreaga Europă ar fi privit ca un prim pas eficace și ca o probă de deciziunea lor de a regula cestiunile reciproce pe cale pacĭnică.

Reprezentanțiĭ marilor Puterĭ aŭ luat act de această declarațiune.

—oxo—

PRINTUL MOȘTENITOR AL GERMANIEI NEMULȚUMIT DE O PIESA A LUI GERHARD HAUPTMANN

Breslau, 31. — Prințul moștenitor al Germanieĭ, protectorul expozițieĭ centenare de aicĭ și-a exprimat indignarea și nemulțumirea față de ultima piesă a luĭ Gerhard Hauptmann, în care independența Germanieĭ e atribuită exclusiv poporuluĭ german și se neglijează cu desăvârșire familia domnitoare.

— SITUAȚIA LA SCUTARI

Scutari, 31. — Consulul general francez a sfătuit pe primarul orașuluĭ să reintroducă limba otomană ca limbă de serviciŭ la comună.

Primarul a și făcut în ședința consiliuluĭ comunal o propunere în acest sens, dar a întâmpinat rezistență, mulțĭ consilierĭ amenințând cu demisia.

VIZITA SUFRAGETELOR ENGLEZE LA BUDAPESTA

Bodenbach, 31. — Din cauza celor 40 de sufragete, carĭ pleacă la Budapesta, acceleratul a suferit o întârziere de două ore și în loc să plece la orele 8.47 a plecat la 10.30.

Cauza întârziereĭ este, că sufragetele aŭ un bagaj compus din 80 lăzĭ a căror expediție a durat două ore peste timpul obicinuit.

PRIMATELE VIENEI, CARDINAL

Roma, 31. — In cel maĭ scurt timp Papa va ridica la rangul de cardinal pe noul primate al Vieneĭ, dr. Pifl.

UN RECORD SENZAȚIONAL DE AVIAȚIUNE

[illegible] PARIS-VARSOVIA

Wanne
Berlin
Varsovia
PARIS

Aviator [illegible] jonc de Moulinais a sburat deunăzi dela Paris la Varșovia pe o mare vijelie. Plecat din Paris la orele 4 dimineața, a dejunat la Berlin și a aterisat în Rusia înainte de apusul soarelui, străbătând peste 1400 klm. cu o iuțeală de 200 klm. pe oră

DESVELIREA BUSTULUI luĭ MIHAIL KOGALNICEANU LA DOROHOI

MIHAIL KOGALNICEANU

Foto I. Ambre, Dorohoĭ.

VEDEREA BUSTULUI CE SE DESVELEȘTE AZI, 2 IUNIE. Jos, lângă bust, sculptorul V. Hegel, autorul lucrăreĭ

ACCIDENTUL AEROPLANULUI VLAICU

— Deslipindu-se o țeavă a conductuluĭ de benzină pe când aeroplanul se afla deasupra Capitaleĭ, Vlaicu planează și aterisează pe câmpia Procopoaia, în fața cazărmeĭ reg. de escortă —

VLAICU SCAPA TEAFAR

Un accident, care din fericire nu a avut urmărĭ grave, i s'a întâmplat Vinerĭ seară inginerului aviator Aurel Vlaicu, care foarte mulțumit de reușita modificărilor făcute aparatuluĭ săŭ, executa un sbor deasupra Capitaleĭ.

La ora 7, după ce încearcă motorul asigurându-se de perfecta luĭ stare, Vlaicu se lansează foarte ușor și după ce își ia înălțimea cerută pentru executarea unuĭ sbor deasupra Capitaleĭ, se îndreaptă spre oraș.

Ajungând deasupra pieței Sărindar, când se pregătea să execute viraje, Vlaicu observă că motorul nu funcționează în modĭ normal. Bănuind că benzina trebuie să fie cauza, aviatorul dintr'o privire vede cu groază că țeava prin care vine benzina din rezervor în motor e ruptă, iar benzina în loc să vie la motor curgea jos

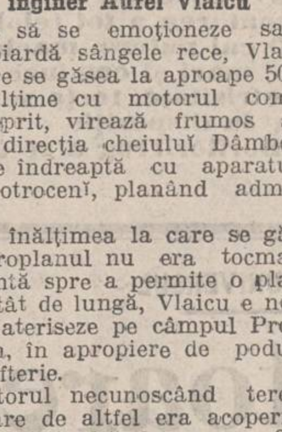

D. inginer Aurel Vlaicu

Fără să se emoționeze saŭ să-șĭ piardă sângele rece, Vlaicu, care se găsea la aproape 500 m. înălțime cu motorul complect oprit, virează frumos și luând direcția cheiuluĭ Dâmboviței se îndreaptă cu aparatul spre Cotrocenĭ, planând admirabil.

Cum înălțimea la care se găsea aeroplanul nu era tocmaĭ suficientă spre a permite o planare atât de lungă, Vlaicu e nevoit să ateriseze pe câmpul Procopoaia, în apropiere de podul Sf. Elefterie.

Aviatorul necunoscând terenul, care de altfel era acoperit cu lucernă înaltă de aproape 30 cent., aterisarea s'a făcut cam bruscă.

Aparatul dând peste un șanț și niște gropĭ de pe câmp, acoperite și ele cu iarbă, și lovindu-se cu putere din cauza mareĭ viteze ce avea în timpul coborâreĭ, i s'aŭ rupt două roțĭ și aterisajul. Aviatorul a scăpat teafăr fără cea maĭ mică zgârietură, grație stabilitățeĭ și a sistemuluĭ de conducere pe care îl are aeroplanul săŭ.

La acest aeroplan privirea pilotuluĭ nefiind împiedecată de nimic, îl lasă liber spre a-șĭ alege locul de aterisare.

Panica în Capitală

In timpul aterisăriĭ, în împrejurărĭ atât de anormale, a aeroplanuluĭ Vlaicu, o adevărată panică cuprinsese întreaga Capitală. Mulțimea ce mișuna spre seară pe străzĭ observase coborârea forțată a aparatuluĭ și cu iuțeala fulgeruluĭ se răspândi zvonul despre un grav accident de aviațiune. In primul moment se spunea că a căzut un monoplan condus de un pilot militar și având un pasager și că ambiĭ sunt morțĭ. După o altă versiune aeroplanul luĭ Vlaicu se prăbușise de la o mare înălțime dar aviatorul reușise să se salveze, sărind în momentul când aparatul se afla la o distanță de 3—4 metri de pământ.

O mulțime imensă, trăsurĭ, biciclete, automobile se îndreptaŭ spre locul nenorociriĭ, unde spre mulțumirea generală s'a putut afla adevărul și Vlaicu a fost găsit așteptând în liniște sosirea soldaților spre a scoate aparatul din șanț.

Aproape treĭ miĭ de persoane aŭ făcut o manifestație de simpatie aviatoruluĭ în timpul căreia s'aŭ auzit strigătele: Ura! Să trăieștĭ Vlaicule! Să trăeștĭ pentru gloria neamuluĭ!

Convorbire cu inginrul Vlaicu

Făcându-mĭ loc printre miile de persoane, m'am apropiat de Vlaicu. După ce l'am felicitat că a scăpat teafăr de pericolul prin care a trecut, l'am întrebat asupra împrejurărilor în carĭ s'a produs accidentul.

Aviatorul mi-a povestit cele relatate maĭ sus, asupra cauzeĭ aterisăreĭ luĭ forțate.

Stricăciunĭ marĭ n'a suferit aeroplanul; o roată două strâmbate și un lemn de la aterisaj rupt, atâta tot; lucru de 3—4 ceasurĭ și o cheltuială de macsimum 40 leĭ.

In ce mă privește pe mine — a spus apoĭ Vlaicu — privițimă, n'am nimic. Cu aparatul meŭ e greŭ ca pilotul să fie rănit, aeroplanul permițându-mĭ a aterisa chiar și pe stradă.

Sbor de vre-o 6—7 anĭ și n'am avut nicĭ un accident grav.

Aviatorul părea maĭ mult îngrijat de stricăciunile făcute de public plantațieĭ de lucernă de pe câmpul unde aterisase, de cât de persoana sa.

*

Sosind o companie de soldațĭ aparatul a fost transportat la Cotrocenĭ urmat de un imens public, care a ținut să-l petreacă la hangar. Aparatul va putea sbura azĭ din noŭ, reparația, după cum am spus, nereclamând de cât 4—5 ore de lucru.

*

Tot Vinerĭ seara d-niĭ locot. Negrescu, Chiscăneanu și Pârvulescu au executat câteva sborurĭ pe aparatele *Bristol Coandă* și *Farman*.

Rep.